Pracovní překlad do češtiny

Předmět: Posouzení dopadů ETS2 podle bodu 8 závěrů Evropské rady ze dne 16. října 2026

Vážená paní předsedkyně,

na zasedání Evropské rady 15. a 16. října 2026 se lídři EU shodli, že řešení vysokých cen energií je nezbytné. V tomto kontextu jsme diskutovali o systému obchodování s emisemi pro budovy a silniční dopravu (ETS2), zejména o jeho možném dopadu na inflaci, životní náklady našich občanů a na malé a střední podniky. Tento dopis navazuje na tyto diskuse.

Situace se od posledního komplexního hodnocení Komise v roce 2021 výrazně změnila. Inflace v eurozóně dosáhla v září 3,8 %, přičemž ceny energií meziročně vzrostly o 18,9 % a průměrná cena nafty v EU dosáhla ke konci měsíce 2,24 € za litr. Domácnosti i podniky nesou tyto rostoucí náklady, které oslabují kupní sílu a důvěru veřejnosti ve schopnost zvládnout transformaci ekonomicky i sociálně. Bohužel se sociální napětí spojené s vysokými životními náklady nyní projevuje i veřejnými protesty v řadě členských států. Podle ověřitelných výpočtů má ETS2 od roku 2028 uložit další hrubou zátěž desítek miliard eur. Pokud se touto otázkou nebudeme zabývat včas a účinně, hrozí pokles spotřeby domácností, na níž jsou naše ekonomiky z velké části závislé, a následný přenos negativních dopadů na příjmy podniků, zaměstnanost a investice. Sektor služeb, který představuje přibližně tři čtvrtiny hrubé přidané hodnoty ekonomiky EU, je zvláště zranitelný. Existuje také riziko, že ETS2 bude označen jako nová evropská klimatická daň, která podkopává nejen podporu klimatických opatření, ale i evropský projekt jako celek.

S ohledem na výše uvedené žádáme, aby bylo spuštění systému ETS2 odloženo do roku 2030 a následně bylo provedeno důkladné posouzení jeho budoucnosti po roce 2030. V této souvislosti Vás vyzýváme, abyste odložila první aukci povolenek ETS2 plánovanou na leden 2027 do doby, než bude budoucnost systému vyjasněna. Tato první aukce by měla být odložena způsobem, který zajistí právní jistotu.

Vzhledem k probíhající revizi EU ETS žádáme Komisi, aby konstruktivně spolupracovala s Radou na zahrnutí odložení spuštění systému ETS2 do revize, samozřejmě pouze pro ty členské státy, které si to přejí.

Přestože podporujeme cíl snížení emisí skleníkových plynů, musí být tohoto cíle dosaženo způsobem, který je ekonomicky a sociálně udržitelný a který zachová podporu veřejnosti. Jsme připraveni konstruktivně spolupracovat s Komisí a dalšími členskými státy v této záležitosti.

S úctou,

Donald Tusk
Předseda vlády Polské republiky

Péter Magyar
Předseda vlády Maďarska

Robert Fico
Předseda vlády Slovenské republiky

Andrej Babiš
Předseda vlády České republiky

Příloha: ETS2 – osm oblastí, které by Komise neměla přehlédnout

Příloha

ETS2: Osm oblastí, které by nové hodnocení Komise nemělo přehlédnout

Příloha dopisu předsedovi Evropské komise a předsedovi Evropské rady • navazuje na bod 8 závěrů EUCO 14/26 •

Dne 16. října 2026 požádala Evropská rada Komisi o aktualizaci svého hodnocení všech dopadů ETS2, zejména jeho parametrů a záruk. Nejnovější hodnocení dopadů ETS2 (SWD(2021) 601) bylo připraveno v roce 2021, před energetickou krizí, a bylo založeno na spuštění systému v roce 2027. Nové hodnocení musí zohlednit změněné ekonomické podmínky a současné parametry ETS2, které nejsou zahrnuty v červencovém hodnocení dopadů pro revizi EU ETS z roku 2026 (SWD(2026) 616).

Níže uvádíme osm oblastí, které by aktualizované hodnocení mělo pokrývat, spolu s jejich odůvodněním a požadovanými výstupy. Vycházíme z veřejně dostupných oficiálních a odborných zdrojů. Komise by měla předložit metodologicky srovnatelné výsledky pro všechny členské státy a zveřejnit použité předpoklady.

Inflace v eurozóně: 3,8 % | Ceny energií: +18,9 % meziročně | Nafta v EU: 2,24 €/l

OBLAST 1

Realistická cena emisního povolenky

Dosavadní analýzy používaly odlišné cenové předpoklady. Základní scénář ECB ze září 2026 předpokládá cenu 46 €/t, zatímco pokyny Komise pro rok 2025 k plánům sociálního klimatu předpokládají cenu 30–60 €/t v cenách roku 2023. Cenový práh 45 €/t v cenách roku 2020 spouští uvolnění povolenek z rezervy tržní stability, ale není to strop tržní ceny. Modelový předpoklad proto nelze považovat za záruku skutečné ceny.

Co od Komise požadujeme: posoudit a kvantifikovat dopady jak podle realistické cenové cesty, tak i při výrazně vyšších cenách, vždy s jasně stanoveným cenovým základem. Zahrnout scénář současně vysokých cen fosilních paliv a povolenek a ověřit rychlost a dostatečnost reakce cenové bezpečnostní sítě.

OBLAST 2

Dopady na jednotlivé státy a skupiny domácností

Hodnocení z roku 2021 přináší výsledky pouze pro EU a skupiny zemí, zatímco ECB poskytuje údaje pouze pro eurozónu. Průměrný dopad pro EU nebo eurozónu však nemůže zachytit rozdíly mezi členskými státy, znevýhodněnými regiony a skupinami. Zátěž závisí na příjmu, způsobu vytápění, závislosti na dopravě, místě pobytu, ekonomické činnosti a sociálním statusu. Národní analýzy ukazují, že dopad je regresivní: podle mikrosimulace PAQ Research pro Českou republiku bude nejchudších 10 % domácností platit 1,58 %

svého příjmu, zatímco nejbohatších 10 % zaplatí 0,50 %. Cena příspěvku tak může představovat výrazně odlišnou zátěž.

Co požadujeme od Komise: kvantifikovat přímé a nepřímé dopady pro každý členský stát a pro skupiny domácností na základě příjmu, místa bydliště, způsobu vytápění a dopravních potřeb, stejně jako kumulativního dopadu ETS2 a vysokých cen elektřiny. Zohlednit domácnosti bez dostupné alternativy.

OBLAST 3

Inflace v každém členském státě

Ve svém základním scénáři za září 2026 ECB předpovídá inflaci v eurozóně pro rok 2028 na úrovni 2,1 %, zatímco bez ETS2 to bylo 1,9 %. Tato projekce je založena na ceně 46 €/t a platí pouze pro eurozónu. Národní centrální banky mimo eurozónu odhadují mnohem vyšší dopady, přibližně o 1 procentní bod. Mezitím je ETS2 zaváděn do prostředí, kde inflace v eurozóně dosáhla v září 2026 3,8 %.

Co požadujeme od Komise: posoudit dopad na inflaci v každém členském státě, včetně těch mimo eurozónu. Rozlišit mezi přímým růstem cen energií, přenosem cen zboží a služeb a následnými mzdovými a dalšími cenovými dopady při stejných cenových scénářích.

OBLAST 4

Kupní síla a makroekonomie v roce 2026

Soukromá spotřeba představuje 52,7 % HDP EU (Eurostat, 2025) a je hlavním zdrojem hospodářského růstu. Vyšší výdaje na palivo a vytápění mohou snížit disponibilní příjem domácností pro jinou spotřebu a tím i příjmy podniků, zaměstnanost a investice, zejména v sektoru služeb. Hrubé výdaje na povolenky však nejsou ekvivalentem čisté ztráty pro ekonomiku: výsledek je ovlivněn využitím příjmů, dotací a úspor z investic. Širší scénáře ECB zdůrazňují vysokou citlivost ekonomiky na ceny energií a význam zvolené kombinace klimatických opatření.

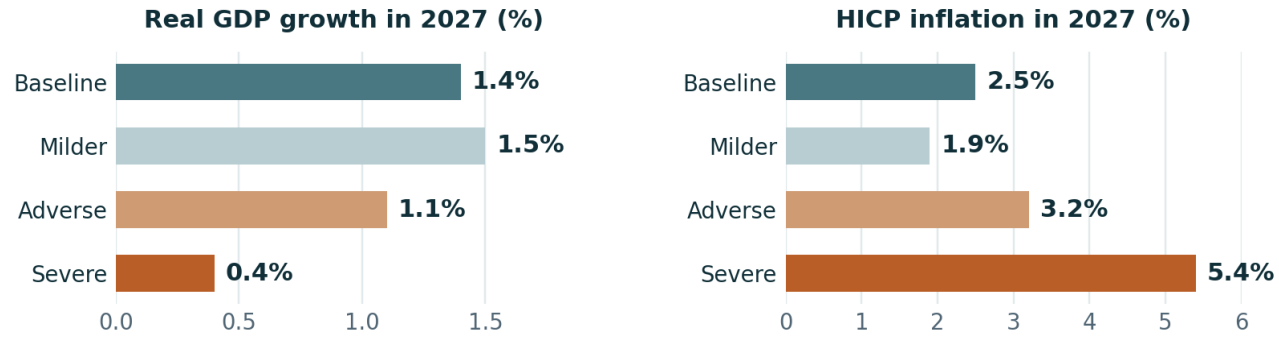

Obrázek 1. Reálný růst HDP a inflace eurozóny v roce 2027 podle energetických scénářů ECB na září 2026 (tabulka C), roční míry v procentech. Tyto údaje odrážejí riziko přenosu cen energií, nikoli izolovaný dopad ETS2. Zdroj: ECB, makroekonomické projekce září 2026.

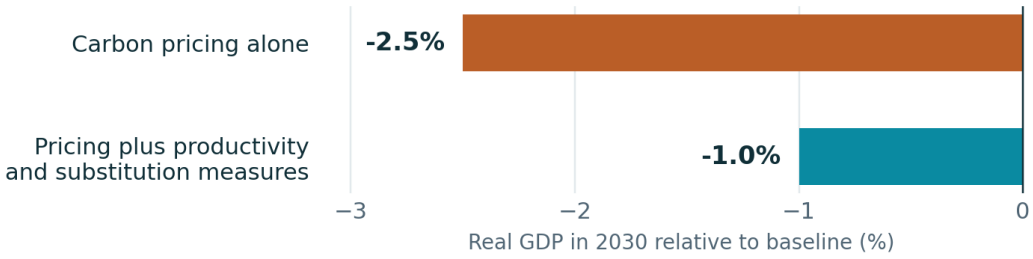

Obrázek 2. Reálný HDP v eurozóně v roce 2030 ve srovnání se základním scénářem, %; oba scénáře dosahují stejného dodatečného snížení emisí. Zdroj: ECB, Ekonomický bulletin, prosinec 2025, Box 2.

Co požadujeme od Komise: posoudit všechny dopady ETS2 na kupní sílu, spotřebu, HDP, zaměstnanost a investice za současných ekonomických podmínek. Rozlišit mezi hrubou zátěží a čistým dopadem po zaúčtování příjmů a podpory a zohlednit časové zpoždění mezi náklady a přínosy investic.

OBLAST 5

Podniky, doprava a dodavatelské řetězce

ETS2 zvýší náklady v silniční nákladní dopravě a vytápění podnikatelských prostor. Tyto náklady budou přeneseny na ceny zboží a služeb v rámci dodavatelských řetězců. Malé a střední podniky s omezenou schopností přenášet náklady nebo financovat úspory vyžadují zvláštní pozornost. Současně tyto podniky nejsou zahrnuty do EU ETS1 a nemají k dispozici žádné kompenzační mechanismy. Například Sociální klimatický fond je určen mimo jiné výhradně pro zranitelné mikropodniky, nikoli pro všechny podniky obecně. Dopady na tyto firmy dosud nebyly samostatně posouzeny. Evropská klimatická politika by měla snižovat globální emise, nikoli pouze přesouvat evropskou výrobu, investice a emise do třetích zemí. Systém, který zdražuje evropskou výrobu a zároveň zvyšuje závislost na dovozu za méně přísných klimatických standardů, by podkopal jak evropskou konkurenceschopnost, tak samotný environmentální cíl. Co požadujeme od Komise: poskytnout srovnávací hodnocení kumulativních nákladů na energii, dopravu a uhlík, kterým čelí podniky v EU a jejich hlavní konkurenti na hlavních trzích třetích zemí, včetně Spojených států a Číny.

Co požadujeme od Komise: posoudit dopady na konkurenceschopnost podniků podle odvětví a země, včetně zejména malých a středních podniků, dopravy a služeb; zhodnotit přenos nákladů v dodavatelských řetězcích, dopad na konkurenceschopnost a dopad na skupiny podniků bez dostatečné podpory.

OBLAST 6

Různé výchozí pozice zemí

Zkušenosti zemí s vlastními cenami uhlíku nelze přímo aplikovat na ETS2. Německo začalo v roce 2021 s pevnou cenou 25 €/t a stanovilo rozmezí 55–65 €/t pro rok 2026; podle Spolkové agentury pro životní prostředí zůstaly emise v roce 2024 prakticky beze změny. Švédsko zavedlo uhlíkovou daň v roce 1991 a podle IEA ji postupně zvyšovalo, přičemž nabízelo daňové úlevy na jiné daně. Nicméně meziroční změny emisí samy o sobě nedokazují účinnost ceny uhlíku. ECB konstatuje, že dopad ETS2 závisí také na úrovni

příjmů, infrastruktuře, dostupných alternativách a na tom, zda nahrazuje nebo doplňuje stávající národní cenové mechanismy.

Co požadujeme od Komise: zohlednit rozdíly v základním zdanění, příjmech a infrastruktuře a zabránit dvojímu započítání stávající ceny uhlíku. Také žádáme, aby porovnala alternativní kombinace národních opatření, která přinášejí srovnatelné emisní výsledky.

OBLAST 7

Adekvátnost Sociálního klimatického fondu

Fond pro sociální klima má pevný rozpočtový rámec pro období 2026–2032 a předem stanovené národní sazby příspěvků (nařízení 2023/955, příloha II) a vyžaduje alespoň 25% národní spolufinancování. Fond cílí na zranitelné domácnosti, mikropodniky a uživatele dopravy; není univerzální náhradou za zvýšené účty. Výplaty jsou vázány na schválené plány sociálního klimatu a dosažení milníků a cílů. Mezitím mohou domácnosti nastat dodatečné náklady, než podpora a úspory investic dosáhnou potřebného rozsahu.

Co požadujeme od Komise: posoudit, jakou část dodatečné zátěže pro jednotlivé skupiny domácností a podniků může pokrýt fond, příjmy z národních aukcí a další dostupné nástroje; určit, které skupiny zůstanou bez dostatečné podpory; a posoudit, zda pomoc dorazí včas. Využít současný právně platný finanční rámec a různé cenové scénáře.

OBLAST 8

Uvedení na trh v roce 2028, konfigurace systému a období po roce 2029

Nařízení EU 2026/667 odložilo spuštění ETS2 na rok 2028; podle nařízení 2026/787 však aukce začnou již v roce 2027 a objem za první rok bude činit 130 % stropu. Dne 9. října 2026 Rada přijala opatření na posílení rezervy tržní stability, včetně zvýšení příslušného objemu uvolnění z 20 na 40 milionů povolenek a prodloužení životnosti rezervy. Přiměřenost těchto úprav je třeba také posoudit s ohledem na nepříznivý vývoj cen a období po roce 2029. Systém má za cíl snížit emise o 42 % do roku 2030 ve srovnání s rokem 2005. Dostupné studie tyto změny nezohledňují.

Co požadujeme od Komise: zhodnotit dopady současných nastavení pro start v roce 2028 i pro období po roce 2029. Ověřit, zda tempo snižování odpovídá finančním a technickým možnostem domácností a podniků, včetně síťové infrastruktury, rekonstrukcí, čistšího vytápění a dopravy. Zohlednit časové plány investic a implementace a porovnat scénář zahrnující odložení nebo alternativní konfiguraci systému.

Závěry:

Hodnocení by mělo být předloženo včas – ideálně před první aukcí povolenek ETS2 v lednu 2027 a v každém případě s dostatečným předstihem před přijetím jakýchkoli legislativních změn před zahájením oceňování emisí v roce 2028. Vstupy, metodika a výsledky by měly být zveřejněny.

Mandát by neměl vstoupit v platnost v roce 2028, pokud hodnocení neprokáže finančně a technicky proveditelné možnosti snížení emisí, účinnou ochranu před nadměrnými cenami a přijatelný dopad na domácnosti a podniky. Musí také ověřit odolnost systému vůči budoucím krizím. Pokud tyto podmínky nebudou splněny, mělo by být zavedení poplatku odloženo a rámec ETS2 by měl být znovu otevřen k přezkumu.